

Nr 410.

Av herr **Wikström**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 181, med förslag till lagar om ändrad lydelse av § 23 i förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862, om ändrad lydelse av § 5 mom. 2 e), § 20 och § 62 i förordningen om landsting den 21 mars 1862 samt om ändrad lydelse av § 6 mom. 1 i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862.

Uti Kungl. Maj:ts proposition nr 181 föreslås vissa ändringar uti bland annat §§ 5 och 20 i förordningen om landsting.

De ifrågasatta förändringarna föranledas av föreslagna inskränkningar i kungörelseläsandet från predikstolarna och avse bestämmelser, hur vissa förrättningar och kallelser skola bringas till allmänhetens kännedom genom kungörelse i tidningspressen.

Landstingsförordningens § 5 skulle enligt det kungl. förslaget bland annat innehålla följande föreskrift:

»Domhavanden skall vid offentlig, i en eller flera ortstidningar minst sex dagar förut kungjord etc. . . .»

Och om kallelse till urtima landsting heter det:

»Kungörelsen skall av Konungens befallningshavande i god tid insändas för intagande minst fjorton dagar före mötet i en eller flera tidningar inom länet.»

Dylika bestämmelser äro till sin avfattning i hög grad otillfredsställande. De giva ingen garanti för att kungörelserna på effektivaste och samtidigt billigaste sätt bringas till allmänhetens kännedom, men lämna så mycket större rum för godtycke och förargelseväckande partiskhet från tjänstemäns och myndigheters sida vid val av annonsorgan.

Det kan nämligen med lätthet konstateras, att dessa myndigheter och tjänstemän i många fall icke välja de tidningar till annonsorgan som ha den största spridningen bland den befolkning, som av kungörel-

sen skulle ha del, utan i stället annonseras i de tidningar, som på grund av politisk hållning eller av andra orsaker åtnjuta vederbörandes särskilda gunst. Sålunda inträffar det, att tidningar med mycket minimal spridning ensamma åtnjuta äran och förmånen att vara förmedlare av dylika officiella meddelanden till allmänheten, under det andra ortstidningar med mångdubbelt större spridning »straffas» med att bli förbigångna. Märkvärdigt nog — eller kanske det icke är så märkvärdigt — är det alltid rättrogna högerorgan som på detta sätt gynnas; motsatsen har åtminstone aldrig kommit till min kännedom. För belysande och bestyrkande av de förhållanden jag här påpekat torde det vara tillräckligt hänvisa till justitieombudsmannens ämbetsberättelse för sistlidne år, sid. 140—151 samt militieombudsmannens motsvarande berättelse, sid. 147—160. Erfarenheten visar således, att det behövs klarare föreskrifter, som i görligaste mån garantera att kungörelserna icke blott annonseras, utan också att de annonseras i sådana tidningar, genom vilka kungörelsernas innehåll på effektivaste och relativt billigaste sätt bringas till allmänhetens kännedom.

I sådant avseende bör åtminstone — i likhet med vad som i en del andra förordningar är fallet — stadgas, att kungörelse skall införas »i en eller flera av ortens mest spridda tidningar». Men önskligt vore att bestämmelsernas ordalydelse än tydligare fastslog detta syfte, då vad som relaterats i J. O:s och M. O:s ämbetsberättelser visar, att även nämnda formulering lämnar rum för kringgående. Jag tilltror mig emellertid icke om att framställa något direkt förslag beträffande formuleringen, utan hoppas att utskottet skall kunna finna en lämplig sådan.

På grund av vad jag sålunda anfört, tillåter jag mig hemställa,

att riksdagen måtte bifalla den i Kungl. Maj:ts proposition nr 181 föreslagna förändringen i §§ 5 och 20 i landstingsförordningen med den förändring i nämnda paragrafers formulering som erfordras för förebyggande av de missförhållanden jag härövan påpekat, och vilken omformulering lämpligast torde bära företagas av vederbörande utskott.

Stockholm den 23 april 1917.

Ant. Wikström.